

THIẾU MÁU

I. ĐỊNH NGHĨA:

Thiếu máu khi số lượng hồng cầu hay Hemoglobine giảm dưới 10% so với mức bình thường. Thiếu máu có thể xảy ra cấp hay mãn tính do 3 nguyên nhân chính sau đây: mất máu, tán huyết và giảm sản xuất.

II. CHẨN ĐOÁN:

1. Hỏi bệnh:

- Triệu chứng liên quan thiếu máu:
 - Thời gian xuất hiện các triệu chứng cấp hay mãn.
 - Mệt, khó thở, hồi hộp, đánh trống ngực khi gắng sức.
 - Nhức đầu, ù tai, chóng mặt, ít tập trung, khó ngủ, lừ đừ, ngất.
 - Chán ăn, buồn nôn, hay thích ăn các vật lạ trong thiếu máu thiếu sắt.
- Triệu chứng đi kèm:
 - Sốt, vàng da, bầm máu dưới da.
 - Tiều ra máu, ói máu, đi cầu phân đen
 - Chấn thương bụng, lưng.
 - Tiền căn các bệnh mãn tính: thận, khớp, gan, bệnh nhiễm trùng.
 - Sống trong vùng dịch tễ sốt rét, giun móc.
 - Tiền căn bản thân, gia đình có bệnh về máu.

2. Khám bệnh:

- Dấu hiệu sinh tồn: mạch, nhiệt độ, huyết áp, nhịp thở
- Da lòng bàn tay nhạt màu, niêm nhạt, móng tay nhạt.
- Da niêm vàng? dấu xuất huyết dưới da? Da sạm đen do tụ sắt?
- Khám tim mạch: mạch nảy mạnh, hiệu áp giãn rộng, nhịp nhanh, mồm tim đập mạnh, âm thổi tâm thu, dấu suy tim.
- Khám gan, lách, hạch

3. Đề nghị xét nghiệm:.

a) Xét nghiệm thường quy:

- Công thức máu, phết máu ngoại vi dạng huyết cầu.
- Data cell và các chỉ số về máu (MC, MCV, RDW)
- Hồng cầu lưới.

b) Xét nghiệm hướng tới nguyên nhân:

Xem lưu đồ chẩn đoán nguyên nhân thiếu máu

III. ĐIỀU TRỊ

1. Nguyên tắc điều trị

- Điều trị triệu chứng thiếu máu
- Điều trị nguyên nhân

2. Điều trị triệu chứng:

a) Truyền máu:

Chỉ định truyền máu tùy thuộc vào tình trạng lâm sàng, Hct, Hb và tùy loại bệnh. Xem bài truyền máu và các chế phẩm của máu và chỉ định truyền máu trong các bệnh gây ra thiếu máu.

3. Điều trị nguyên nhân:

Điều trị các nguyên nhân đặc hiệu được trình bày trong các bài riêng như: suy tủy, thalassemia, sốt rét, thiếu máu thiếu sắt.

• **Thiếu máu do Folic, vitamine B12:**

- Folic: 1 – 5 mg/ ngày uống trong vòng 1 – 2 tháng.
- Vitamine B12: 1mg tiêm bắp mỗi ngày trong 10 – 14 ngày. Sau đó hàng tháng 1mg vitamine B12 tiêm bắp.

LƯU ĐỒ CHẨN ĐOÁN THIẾU MÁU

